



# חג הפסח ומעלתו

ליקוט עשיר מרבותנו הקדושים על  
קדושת ומעלת ימי הפסח הנשגבים

חברתי וערכתי בחסד ד' עלי ש.ג. בן המו"ר  
אהרון צבי דוד שליט"א ש.  
ניסן תשפ"א ירושלים תובב"א  
לכל הארה ניתן להתקשר 05276-155-78  
עימוד: סטודיו אינדיבידואלי  
03-5709606

## תוכן עניינים

- 4 \_\_\_\_\_ הקדמה
- 6 \_\_\_\_\_ מבוא
- 7 \_\_\_\_\_ מעלת לימוד הלכות פסח
- 7 \_\_\_\_\_ שלושים יום קודם הפסח
- 8 \_\_\_\_\_ מעלת וקדושת ראש חודש ניסן:
- 9 \_\_\_\_\_ מעלת חודש ניסן
- 9 \_\_\_\_\_ מעלת חודש ניסן
- 10 \_\_\_\_\_ מעלת תפילה על מתים בחודש ניסן
- 10 \_\_\_\_\_ מעלת תפילה על מתים בחודש ניסן:
- 10 \_\_\_\_\_ מקור לעלות לקברות בערב ראש חודש הזוהר
- 12 \_\_\_\_\_ מעלת שבת הגדול
- 12 \_\_\_\_\_ מעלת י"ב ימים הראשונים של חודש ניסן:
- 12 \_\_\_\_\_ מעלת קראת פרשת הנשאים:
- 14 \_\_\_\_\_ מעלת ההכנה לחג הפסח
- 15 \_\_\_\_\_ מעלת הנוהר מחמץ בפסח
- 15 \_\_\_\_\_ מעלת בדיקת חמץ
- 16 \_\_\_\_\_ עניני יום י"ד ניסן
- 17 \_\_\_\_\_ מעלת תפילת ערבית של פסח:
- 18 \_\_\_\_\_ ליל הסדר
- 21 \_\_\_\_\_ שבח המספר יציאת מצרים
- 23 \_\_\_\_\_ מעלת אכילת מצה:
- 25 \_\_\_\_\_ מעלת שביעי של פסח
- 25 \_\_\_\_\_ בשביעי של פסח אפשר לקנות אמונה בצורה יוצאת דופן
- 26 \_\_\_\_\_ מעלת אמירת שירת הים



---

## הקדמה

---



אנו עומדים לקראת ימים נוראים, אשר בימים ההם בזמן הזה, הוציאנו בורא עולמים, מעבדות לבני חורים, וגילו לנו חכמים, שבכל השנים, בשלושים הימים לפני ליל שימורים, מוציאנו הבורא אט אט מכל היצרים, אשר המה מקררים מפריעים ומוזנעים, לעבוד את בורא כל עולמים, בכדי שלא ירגשו המקטרגים, שאנו יוצאים להיות בני חורים.

ואחר כך מגיעים לקראת ראש חודש ניסן, הגדול והנורא, אשר הוא ראש חודש לכל החודשים, וכמעלת כל ראשי החודשים, אשר ממנו כולם הם ניזונים.

בחודש ניסן יש כח למתים, לעורר על החיים, רחמים מרובים. על ידי שאנחנו לומדים, לעילוי נישמת המתים, על ידי זה הם יכולים, לעלות לתוך שער הצדיקים, ושם הם בוכים מבקשים ומתחננים על נישומת החיים בתוך שער הצדיקים.

ועוד גילו לנו חכמים שעל ידי פרוטות הצדקה, שאנו מפרישים לפני פרשת הנשיאים, המה מסוגלים, לתקנם מדומם צומח חי למדבר

ועוד גילו לנו חכמים שב-י"ב יום הראשונים, היא שקובעת את י"ב חודשי השנים, ולכן הצדיקים היו נוהרים, באלו הימים, מלדבר בו דברים, מחשש שמא יבאו לידי דיבורים, אשר המה אסורים, כי הם קובעים את כל החודשים.

ואז מיגיעים לחג הפסח הוא החג הנפלא והקדוש, שהוא שורש לכל המועדים. ומדי שנה בשנה בליל פסח מתגלה החג הקדוש באורו הגדול לדור דורים. גם העולמות כולם המה מאירים, והמלאכים, והשרעפים, המה מקבלים תוספת קדושה עליונה באלו הזמנים, שבו עם ישראל קדושים, יצאו מתחת שלטון הטומאה אל הקדושה, ומדי שנה בשנה בליל פסח כולנו שמחים, זקנים עם נערים, משבחים ומפארים, את בורא כל עולמים, יוצר כל נמצאים. המלאכים והעולמות כולם המה זוהרים. ואת המלך המה משבחים ומפארים, ממליכים ומגדילים, את מלכות כל עולמים,

וגם לסיפורים המה מקשיבים, ובוזה המה שמחים ומאושרים, בנסי בורא עולמים, ובזכות הסיפורים המה מורידים שפע לכלל הנבראים, שבזכות שפע זה אנחנו ניזונים,

על מצות ומרורים יאכלוהו: מעלתה של המצה גדולה ונדירה, שפעם אחת בשנה מקיימים אותה באהבה, שמטהרת ומרפאה, ומחזקת את האמונה בבורא הבריאה, ומצילה מכל צרה, והצדיקים היו קושרים חתיכת המצה, להגנה מכל צרה, לשמירה מכל דבר רע, וגם מפני החולי שכבר בא.

ובזה הספר תמצא "מעלתה של החג" הנשגבה, המאירה מכל השנה, קמח סולת מנופה, זכה וברה, על מעלתה הנשגבה, של ימי הפסח מהוללה, אשר בם הוציאנו ה' מהטומאה לטהרה, מהשעבוד לגאולה, לבל נפול לשעבוד הסטרא אחרא. הבהרה חשובה: אי אפשר לדייק באלו הדברים שצוטטו, שלא כולם צוטטו במדויק, השתדלתי לכתוב, כמה שיותר מובן 'בלשון עם' למען ירוץ בו הקורא. המחבר.

"שגיאות מי יבין מנסתרות נקני" (תהלים יט יג) השתדלתי הרבה מאוד כדי שיצא ספר נאה ומתוקן

אם ניתקלת בטעות כל שהיא, יעזור מאוד אם תודיע לי בטלפון: 05276-155-78 שנוכל בעז"ה לתקן זאת במהדורה הבא. זה יעזור שלא יצא דבר תקלה על ידי.

ניתן לקבל ולהפיץ את החוברות לזיכוי הרבים בחינם ב-עמק אילון-8 גבעת זאב הישנה

כמו כן מי שיכול לתרום, להדפסות חוברות הבאות שיצא בעז"ה לזיכוי הרבים תבוא עלו ברכת טוב.



## מבוא



### איך להרגיש את קדושת חג הפסח

**הפלא יועץ** (ערוך ראש השנה) כתב: בגלל שאדם ניברא, חומר עכור עפר מן האדמה, דומה האדם למי שעניו סגורות, ויושב בבית חשוך, שבשבילו העולם הזה חשוך. שהרי הוא לא ראה מימיו איך נירא אור, ולכן צריך האדם את האחד ההוא שיפתח לו את העיניים, וגם שיביא לו נר כדי שיכל לראות אור. אבל אם יביאו לו נר בלבד, אף אם עיניו ההיו סגורות, מרגיש קצת באור הנר, ואם יפתח עיניו מעט יראה אור מעט, ולפי השיעור שיפתח עיניו, ככה יראה אור גדול מהנר הגדול אור בהיר. מה עשה הקדוש ברוך הוא שרצה לזכות את ישראל עם סגולתו, נתן להם מועדי ה' מקראי קודש, אשר בהם משפיע עליהם הקדוש ברוך הוא שפע קדושה ומאיר אורו. ובחגים ובמועדים מאיר אור השמחה, וכל אדם מישראל מרגיש שמחה. יש שמחה גשמית, ויש שמחה רוחנית, והשמחה הרוחנית היא דקה מן הדקה, לפי הכנתו ולפי פתיחת עיניו, וממנו נמשך השימחה באותו חג.

**מסילת ישרים** (פרק ה' - בדרך קנית הזריזות) כתב: וכאשר יתאמת אצל האדם גודל ערך המצוות ורוב חובתו בהם, ודאי שיתעורר לבו אל העבודה ולא יתרפה ממנה.



## שלושים יום קודם הפסח



שלושים יום קודם חג הפסח עם ישראל יוצא מעבודת לחרות ומשעבוד לגאולה, ולכן צריך אדם בימים האלה להתחזק יותר מכל השנה כולה.

וכך רבנו אברהם אזולאי ז"ל בספרו **חסד לאברהם** (מעין בנהר נז) כתב: "זבכל שנה ושנה, שלושים יום קודם הפסח, השם יתברך עושה לעם ישראל משא פנים ברוב חסדיו, ומתחיל להוציא נשימותינו מהיכלות הטומאה קצת קצת כדי שלא ירגישו המקטרגים, עד שבליל פסח כבר לא נכנסים כלל ועיקר לגיהנום, שבלילה הזה כולם בני חורין".

וכן נכדו החיד"א בספרו **לב דוד** (פרק ל) כתב: ששואלים בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום, ששלושים יום הללו מתחילים נשמות ישראל לצאת מהסטרא אחרא.

ובספר **פלא יועץ** (ערך המץ) כתב עצה איך להגיע לזה: בשביל לבער את רוח הטומאה מעלינו, אנו צריכים לעשות תשובה, וללכת בדרך טובה, ואז השם מוציא את נשמותינו מתוך קליפות הטומאה, והכל לפי מעשיו, ולפי הכנתו של האדם, כך הוא יצא מהיכלות הטומאה, עד בליל הסדר עומד האדם שעשעה תשובה "בן חורין" מהיכלות הטומאה. שהרי כל שנה ושנה אנחנו בליל הסדר יוצאים ממצרים, הכונה ממ"ט שערי טומאה, וזה השמחה אשר אנו עושים בליל פסח, על שהוצאנו ה' ממ"ט שערי טומאה. ולכן אדם שלא עשה תשובה, ולא התכונן כראוי, למה בליל הסדר הוא בכלל שמת...



## מעלת לימוד הלכות פסח



**בתפארת שלמה** (שבת הגדול ד"ה זבוח יש לפרש') כתב: שאדם, ע"י עסק התורה שלומד, הוא פועל את כל הפעולות של מה שהוא לומד. ולכן, אדם שלומד הלכות פסח, הוא פועל פעולה של קרבן פסח, ונמשך לו שפע של קרבן פסח.

### לימוד בראש חודש ניסן

רבינו חיים פלאנ'י בספרו מועד לכל חי (אות ב') כותב: שמעלה גדולה ללמוד מסכת אבות בכל ראש חודש. ובמיוחד בראש חודש ניסן. מי לומד בראש חודש ניסן מסכת אבות, נחשב לו כאילו סיים את כל הש"ס משניות כולו....

וזכר רבנו מאיר פפירש בספרו אור צדיקים (עמוד התפילה סימן כב הילכות ת"ת אות ט) כתב: תקנה גדולה, ללמוד בכל ערב ראש חודש, פרקי אבות.



### מעלת וקדושת ראש חודש ניסן:



השל"ה (מסכת פסחים דרוש ששי אות ח) כתב: שראש חודש ניסן זה בחינת ראש השנה של נסים והנהגה מעל הטבע.

**בשפת אמת** (ויקרא פ' החודש) כתב: שנתחדש בחודש ניסן העניין של "כל ישראל בני מלכים", שמתנהגים עם האדם בצורה מיוחדת, ולכן בחודש ניסן בני ישראל יצאו ממצרים, שהוציא אותם ע"י שקידש והתנהג איתם כמו בני מלכים, ואז ככה השתחררו משעבוד מצרים. ולכן חודש ניסן ניקרא "ניסן", מלשון ניסים, שממנו התחילה הנהגה ניסית אלינו.

**ובתורת אמת** "לבעל אוהב ישראל מאפטא" (ויקרא דרוש לפרשת החודש) כתב: שבראש חודש ניסן, בא התחדשות לכל הדברים, ומה שנגזר בהתחלה מתבטל, והכל מתחיל מחדש, והנפקא מינה היא, שכל השטרי חוב שיש חס וחלילה על עם ישראל, בין למעלה ובין למטה, אם נגזר על יחיד, או על רבים, שזה נגד ישראל, הכל בטל ונהפך לטובה, שאלו הימים הם זמן של גאולה, והשם יתברך, משפיע כל מיני ישועות ורחמים בזמן הזה.

**ובפרי צדיק** (שמות פרשת החודש) כתב: "החודש הזה לכם ראש חודשים" שלכל חודש יש קדושה מיוחדת, והיום הראשון של החודש נקרא "ראש חודש", שהיום הזה כולל כל קדושת החודש, אבל ראש חודש ניסן כולל כל קדושת שנים עשר חודשים.



**ועוד** (בפרשת ויקרא ר"ח ניסן) כתב: שעיקר האור והשפע של כל החודש, מתחדש בראש חודש, וזהגם הטעם שזה לא נקרא 'ראשון לחודש' אלא "ראש חודש", שכלול בראש חודש כל קדושת החודש. ובראש חודש ניסן הוא ראש חודשים - שכלול בו קדושת אחד עשר חודשים.

**וכן השל"ה** (מסכת פסחים הגהה פרק תורה אור אות ב) כתב: ראש חודש ניסן זה ראש של כל החודשים כולם, הכוונה שזה ראש הצירוף לי"ב החודשים.

**והמאור והשמש** (פרשת בא) כתב: "החודש הזה לכם ראש חודשים" כמו שהראש של האדם זה עיקר הגוף, אותו דבר ראש חודש ניסן, שכל החודשים נגזרים אחריו. וממשיך וכותב: שלכן הצדיקים יכולים לפעול ישועות ורחמים בחודש ניסן לכל השנה כולה.



## מעלת חודש ניסן



**המדרש שמות רבה** (פרשה טו אות א) כותב: אמר להם הקדוש ברוך הוא, אין לכם חדש גדול מחודש ניסן, וזה הוא שכתוב: "החדש הזה ראשון הוא לכם".

**המהרי"ל בהגהות טרינא** (אות נט) כתב: "החדש הזה לכם ראש חודשים", 'לכם' אותיות- 'מלך', לומר שחודש ניסן מלך על כל החודשים.

**המהרי"ל בחידושי אנרות** (חלק א עמוד צ"ה) כתב: שניסן הוא התחלת החודשים, והוא בכור. כמו שבכור קדוש, כך ניסן קדוש.

**אבני נזר** (או"ח סימן של"ז) כתב: שהימים האלו של חודש ניסן הם יקרי ערך - "שעה ליום יחשב".

**בשפת אמת** (פרשת חודש שנת תרנ"ט) כתב: שנקרא חודש ניסן ע"ש שבו מתחדש דרך של ניסים, שהם למעלה מדרך הטבע.

וקדושת לוי (פרשת בא ד"ה 'החודש') כתב: זהו הרמז "החודש הזה לכם", כי בראש חודש ניסן מתחדש השפע על כל השנה, ובחודש הזה קל מאוד שהשם יעשה את כל אדם ואדם. וזהו שכתוב: "החודש הזה לכם", הכוונה - התחדשות השפע הוא לכם, איך שאתם מבקשים.

ובבני יששכר (מאמרא, אות ז) כתב: שניסן נקרא בשם ניסן, מלשון חודש של ניסים נגלים, שמוזגרים למעלה מהטבע והשכל, והוא חודש אשר הוא מוכן לניסים מששת ימי בראשית.

בפתח הדביר (סימן רכו) וכן דגל מחנה אפרים (באר ד"ה החדש) כתבו: שחודש ניסן נקרא "חודש האביב" - אב ל"ב חודש.

חודש ניסן הוא חודש המסוגל מאוד לגאולה כמו שהגמ' במסכת ראש השנה (דף טז:) כתבה שבניסן ניגאלו, ובניסן עתידים להיגאל.

לכן החמדת ימים (פרק א' אות י"ח) כתב: שכל אדם שעושה בימים הללו מעשה טוב, הן בלימוד תורה, והן במעשה המצוות, יכוון שעל ידי זה תבוא הגאולה.



## מעלת תפילה על מתים בחודש ניסן:



בימי ראש חודש ניסן, יש כח גדול למתים לבקש ולהתחנן לה' יתברך, בשביל הצלחת וישועת החיים, שבזמן הזה ישראל עושים מצוות, ויש התעוררות גדולה בזמן הזה בשמים.

**מקור לעלות לקברות בערב ראש חודש הזוהר (בדף קצ"ו ע"ב)**

וז"ל בתרגום: ימים רשומים יש בשנה, והם ימי ניסן וימי תשרי, שאותן רוחות משוטטות ופוקדות מקום שצריך. ואף על גב שפעמים רבות משוטטות, אבל ימים אלו רשומים הם ונראים על גבי חומות

הגנה, כל אחת ואחת במראה צפרים מצפצפות בכל בקר ובקר. ואותו צפצוף שבח הקדוש ברזף הוא, ותפלה על חיי בני אדם של העולם. משום שאותם ימים כל ישראל מתעסקים במצוות, ובמצוות רבון העולם. ואז בשמחה נראות צפרים מצפצפות, ועל גבי החומות של גן עדן מצפצפות משבחות ומודות ומתפללות על חיי העולם הזה.

ורבנו משה קורדבירו בסיפרו אור החמה (ח"ד דנ"ב רע"א) כתב: שבראשי חודשים שבתות וימים טובים, עולות הנשמות על גבי חומת גן עדן. שעד עכשיו הייתה החומה כדי לכסות שלא יסתכלו מה שקורה בתוך החומה, אבל יש ימים שהם כן יכולים להסתכל במה שקורה בתוך החומה, וזה בימי חודש ניסן ותשרי, בגלל קדושת החסד המתגלה בימים האלה. ולמה דוקא בימים האלה מתגלה קדושת החסד? בגלל שבזמן הזה, כל עם ישראל עושים מצוות, וע"י התפילות שלנו, והלימוד שלנו, ניתן להם רשות לעלות לתוך החומות להתפלל עלינו, שזה ימי דין שהם ראשי שנים, והחיים צריכין לתפילתם.

ומסביר רבנו אברהם אזולי בספרו חסד לאברהם (מעין ד נהר כה) כתב: שזה מידה כנגד מידה, כמו שאנחנו מתפללים עליהם ועושים להם נחת רוח, כך המתים מתעוררים לבקש עלינו רחמים.

### טעם שאין אמירת תחנון בימים הללו:

השל"ה (מסכת פסחים נר מצוה אות ז) כתב: שבחודש ניסן אין נפילת אפים, שכתוב: 'החודש הזה ראש חודשים', כלומר, שכל יום ויום הוא כראש חודש.

החמדת ימים (פרק אאות ט) כתב: אין צורך לנפילת אפים בכל החודש ניסן, שהרי הטעם של נפילת אפים הוא כדי לגלות אור הסתום של הקדושה, ולהמשיך אותו לכל העולמות שלמטה, ובגלל הסיבה הזאת אין צורך לנפילת אפים, שהרי כבר נפל הסטרא אחרא.

בספר קב הישר (פרק פח) כתב: שהחודש הזה 'לכם' - 'לכם' הוא אותיות 'מלך', לרמז שעל חודש ניסן מאיר שם הוי"ה כפשוטו וככתבו, וזה מראה רחמים גמורים. וכל ימי חודש ניסן הם ימי רצון.



## מעלת שבת הגדול



**בשיח שרפי קדש** (שבת הגדול אות א) כתב: בשם האדמו"ר מגור. "עשור לחודש" זה הוא כמו יום כיפור, שיום כיפור נקרא יומא רבה (ר"הא), כמו כן שבת זה נקרא שבת הגדול שמעלתו כמו יום כיפור.

**התפארת שלמה** (שבת הגדול) כתב: שבשבת הגדול יורד בו שפע של אברהם אבינו ע"ה, וזה מסוגל לחסדים גדולים.



## מעלת י"ב ימים הראשונים של חודש ניסן:



**הדעת משה** (עניני חודש ניסן) כתב: שטעם שנקרא "חודש האביב", כי אביבאותיות אב-י"ב - שהוא אב לכל החודשים והם ניזונים ונשפעים ממנו כאב המשפיע על בניו.

**ובספר אנרא דכלה** (פרשת פקודי) כתב: שאותם י"ב יום הראשונים של חודש ניסן, אלו ימי הקרבת הנשיאים - והמה כח כללי לי"ב חודשי השנה, שכל יום רומז לחודש שלם.



## מעלת קראת פרשת הנשיאים:



**השל"ה** (מסכת פסחים נר מצווה אות ו') כתב: שמנהג טוב לקרות בכל יום ויום פרשת הנשיא של זה היום, כי כל נשיא ונשיא היה לו סודות גדולים, אשר המשיכו שפע הרוחניות, ובקריאת הפרשה של אותו נשיא הוא מעורר קדושת היום של אותו נשיא עליו.

**החמדת ימים** (פרק א אות יד) **כתב:** שקריאת פרשת הנשיאים חביבה היא מאוד בעיני המקום. ובקריאת הפרשה של אותו נשיא, הוא מעורר הארת קדושת אותו נשיא עליו.

**בספר קב הישר** (פרק פח) כתב: נכון מאוד לקיים דברי פה קדוש של 'מורינו הרב רבי ישעיהו סגל' בעל ספר "שני לוחות הברית" לקרות מיום ראש חודש ניסן, דבר יום ביומו, נשיא אחד, משנים-עשר נשיאים של חנוכת הבית הכתובה בפרשת נשא. ולפני שיאמר פרשת הנשיאים יתן צדקה או ידור, שבכוחה של הצדקה ליפעל פי כמה.

ואחר שיקרא בכל יום נשיא אותו של אותו היום, יאמר תפילה קצרה: "יהי רצון מלפניך ה' א-להינו וא-לוהי אבותינו, שתאיר היום בחסדך הגדול על נישמתין קדישין דמתחדשים בצפורים ומצפצפים בשבחים, ומצלאין על עמא קדישא ישראל. ריבוננו של עולם, תכנים ותעייל הנך צפורים קדישי לאתר קדישא דאיתמר עליהו עין לא ראתה א-להים זולתך. יהי רצון מלפניך ה' א-להי וא-להי אבותי, שבאם אני עבדך משבט (פלוני) שקראתי בתורתך פרשה של נשיא היום, אזי יאירו נא עלי כל ניצוצין קדישין וכל האורות הקדושות הכלולות בקדושת זה השבט, להבין ולהשכיל בתורתך וביראתך לעשות רצונך כל ימי חי ואני זרעי זרע זרעי מעתה ועד עולם", וכה יאמר דבר יום ביומו, והוא מנהג כשר וישר.

**בספר מעשה הצדקה** (בסימן ל"ג) כתב: טוב ליתן לאחר סדר קריאת הנשיא 3 פרוטות לצדקה בעד מנחת אביו ואמו או שאר קרובים, או בעד כל נפשות ישראל. וע"י שיכוון בנתינה כנגד, נפש, רוח, נשמה שלהם, יעשה חסד עם החיים והמתים. ומזסיפים ביום י"ד בניסן עוד 5 פרוטות, סך הכול יוצא מ"ה פרוטות. וסגולתו לתקן כל הגלגולים בדומם צומח חי מדבר. (בזמן הזה יתן שלוש מטבעות של 10 אגורות כנגד 3 פרוטות וצריך שיהיו מופרדים ס"ה יוצא 5.40 ש"ח)



## מעלת ההכנה לחג הפסח



**חמדת ימים** (פרק ב' אות ג') כתב: בבדיקה יש שלוש פעולות שחוזרות על עצמן כל שנה ושנה: **א.** ניקיון הכלים **ב.** תיקון מאכלים **ג.** ניקיון הבית. ובכל אחד מהדברים מתקנים את הנשמה שלנו. ולכן, יכון כשעושה את הפעולות האלה שהן יעשו תיקון לנשמה שלו.

**החמדת ימים** (פרק ה אות ב) כתב: "המבטא בשפתיו מעלתו גדולה שבזמן שהוא מפרש בפה, אז נברא מלאך שמעיד בשמים על המצוה שעשה האדם, ומבקש שיפתחו לאדם הזה את אוצרות השמים. וגם רמז לדבר 'פה-סח' ולפני כל דבר שקונה או מכין שיאמר שזה לכבוד החג.

ואיך שפתח האדם ידו לכבוד הרגל, כן יפתחו לו מן השמים שערי שפע לתת לו את ארוחתו תמיד בכפליים, וכבר אמרו רבותינו (ר"ה טז.) "בפסח נידון העולם על התבואה". וסגולה נפלאה למי שמכבד את החג, ולמוציא כיד ה' הטובה על הוצאות החג, שיהיה שבע ודשן באוכל כל השנה".

**קב הישר** (פרק פט) כתב: מנהגן של ישראל תורה היא, לגרד שלחנות וספסלים ובתלים מפני חשש חמוץ. וה' יתברך עיניו פקוחות על כל מעשה בני ישראל, עדת סגלתו, קדושים בני קדושים, אשר כל טרחתם הוא לבעור חמץ בכל ימי חדש ניסן. וכמו כן יגרד הקדוש ברוך הוא את כל הנגעים הבאים מסטרא אחרא ומקטרגים, ומפני זה אנו סובלים גלות המר הזה. וכל מה שיקנה לצרף ביתו, יאמר בפיו שאני קונה זאת לצרף החג הקדוש הזה.

ועוד **קב הישר** (פרק צ) כתב: "קבלה בידי, שכל דבר טורח שאדם מטריח את עצמו לכבוד יו"ט של פסח, אז בעסק זה, הוא הורג את כל המזיקים שנקראים ננעי אדם. והעוסק בטרדת מיצות ימי הפסח זה תיקון לשו"ל. ולב יודע מרת נפשו שאין אדם ניצול מדבר זה".



## מעלת הנזהר מחמץ בפסח



רבינו משה קורדובירו בספרו 'אור החמה' (חלק ב דף מט עמוד ג) כתב: "כל מי ששומר עצמו מכל מיני חימוץ, במאכלו ובשתיה שלו בימי הפסח ומדקדק בענין זה הרבה מאד, מובטח לו שלא יחטא כל השנה כולה".

**הפלא יועץ** (ערך 'חמץ') כתב: הזהיר מאוד באיסור חמץ, והמחמיר על עצמו בחומרות יתרות, מובטח לו שלא יחטא כל השנה, כי מאחר שביער רוח הטומאה ממנו, ולא נתן מקום שתשלוט בו סט"א, אז לא יהיה דרך שיחטיא אותו.

המקובל רבינו עמנואל חי ריקי בספרו **משנת חסידים** (מסכת ניסן פרק ג אות ד) כתב: השומר פסח מחמץ כהלכתו, והמחמיר כל החומרות שמחמירים המחמירים, יועיל לנפשו מאד כל השנה.

החיד"א ב'דברים אחרים' (דרוש לשבת הגדול) כתב: שאם מתעוררים לתשובה בשבעת ימי הפסח, הם עזר גדול. ושבעת ימי הפסח יספיקו להצילו כל השנה, כי הנזהר מנדנוד של איסור חמץ מובטח לו שלא יחטא כל השנה, והקדוש ברוך הוא בזכות שבעת ימי הפסח, ישלח לו סייעתא דשמיא מיוחדת לעבוד אותו.

הרש"ש בספרו **נהר שלום** (רלב עמוד ב) כתב: "פסח וימים אלו הם שורש לכל ימות השנה, ובדרך שאדם הולך בהם, בה מוליכים אותו כל ימות השנה".



## מעלת בדיקת חמץ



**באוהב ישראל** (שבת הגדול) כתב: כל שנה ושנה נשמתו של אדם מתעוררת לתשובה בזמן הזה, ויכול כל אדם לפי מדרגתו להוציא עצמו מהמקום הטומאה שבו עומד, וזה הוא העניין של בדיקת חמץ, שיבדוק עצמו מהמידות

הגרועות שיש בו, ואם ימצא, יחזור בתשובה שלימה, ויקבל על עצמו שלא יחטא באותו החטא שוב פעם, וזהו מה שאמרו: "חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים", היינו שממש צריך האדם לראות את עצמו בעת הזאת שיצא ממצרים, שהם הקליפות, ומשמים יסייעוהו בכך.

ולכן בספר תולדות אברהם יעקב (פרשת קדושים) כתב: בשעה שאדם בודק את החמץ, יכוון לבטל את יצרו הרע.

### טעם להנחת י' פתיתים, ומעלת הנחת עשרת הפתיתים

**בספר קב הישר** (פרק פ"ט) כתב: קבלה היא בְּיָדֵי מֶן רְבוּתִי, שְׁהִיוּ מְצוּיִם לְהַנִּיחַ חֲמֵץ בְּעֶשְׂרֵה מְקוֹמוֹת, נֶגֶד עֶשְׂרֵה מְפֹתֵי שְׁהִבִּיא הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַמְצָרִים, וּבְנֶגֶד עֶשְׂרֵה דִינִים שֶׁהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עֲתִיד אֵל לְבַעַר בִּי וּלְנַעַר גִּי וּלְכַרֹּת דִּי וּלְהַמֵּם, הֵי לְהַרְסֵם וְלַעֲקֹר זֵי וּלְגַתֵּץ חֵי וּלְגַתֵּשׁ טִי וּלְכַלּוֹת יִי וּלְקַעֲקַע בִּיצְתֵם שֶׁל מְצָרֵי יִשְׂרָאֵל. וּבְנֶגֶד זֶה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְקַדֵּשׁ אֶת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל בְּעֶשֶׂר קִדְשוֹת

השל"ה הקדוש (פסחים, פרק תורה אור קי"ח) כתב: שטעם עשרה פירוין הוא לעקור עשר קליפות שבעולם, וע"י שריפתם יבטלו את אותן הקליפות.



## עניני יום י"ד ניסן



סגולה נפלאה בהגדה של רבי שמשון מאוסטרופולי הי"ד, כתוב: "סגולה נפלאה שמי שמעיין בכתבים שלי אפילו פעם אחת בשנה, בפרט בערב פסח, שיינצל באותה שנה, מכל מכשול וממיתה משונה, ואויביו יפלו תחתיו, ושום אדם לא ימשול בו, ויצליח בכל אשר יפנה, ובכל עסקיו ירוויח, עד ביאת הגואל, אמן". (פסח בציון דף ר"ז, ועתה נדפס באוצר המועדים עוז וזהרר ליל הסדר עוד...)



### עניני ביעור חמץ:

**בעבודת ישראל** (שבת הגדול) כתב: בשעת ביעור חמץ, זה הוא זמן הכנה שתוכל לשרות עליו הקדושה הגדולה שתתגלה בליל פסח, שבליל פסח מגיעה הקדושה בפתע פתאום, ולכן נקרא החג בשם פסח, מלשון פיסוח ודילוג.

**החמדת ימים** (פרק ה-יד) כתב: שהטעם שלא לעשות מלאכה אחר הצות - שכבר ביטלנו את כח הרע פעמיים: הראשון בלילה ע"י ידי הבדיקה, והשני ביום ע"י השריפה, ואם עושה אדם מלאכה אז נותן כח לכוחות החיצוניים להאחז במלאכתו, ולינוק כח מהקדושה לטומאה.

**הפלא יועץ** (ערך חמץ) כתב: ישרוף בחיבה יתרה את החמץ, שזה כנגד עשר קליפות של טומאה. ויכניע את לבבו, ויהרהר הרהורי תשובה, אולי יזכה שיעשה רושם למעלה, ויתבער רוח הטומאה על ידו.

**בחמדת ימים** (פרק ה, אות ד) כתב: ביום י"ד יכוון לקבל עליו קדושת הרגל, ויכוון להכניע את כח הרע בעולם, שע"י זה כח הקדושה יתרומם למעלה.

ועוד (באות טו) כתב: שיטול ציפורניים קודם הצות, שמעלתו גדולה "שיכול לעביר ממנו את כל הדינים".

סדור הקערה: הרב סלמון מוצפי זצ"ל אמר לבנו "הרב בן ציון מוצפי" יבדל לחיים טובים אמן. שהקערה היא מפתח של פרנסה. (פסח בציון עמוד רכב).



### מעלת תפילת ערבית של פסח:



**החמדת ימים** (פרק ו, אות ח) כתב: חסד עשה איתנו ה' בתפילה זו יותר מכל התפילות של השנה, שבכח תפילה זו בכוזנה יכולים להעלות כל התפילות הפסולות של כל השנה.

ועוד (באות י"ח) **כתב**: שהלל של ערבית מעלתו גדולה מאד, שעכשיו גדל אורו של ה'.

החיד"א ב'מזרה לאצבע' כתב: יכוון מאד בתפילת ערבית, שבתפילה הזאת יש סודות גדולים ואורות גדולים בשמים בתפילה הזאת, וההלל - סודו רם ונישא. והחכם יראה שהלילה הזה מאיר כשמש בתוקף אורות עליונים. ועוד כתב: שבזמן הזה היצר עובד חזק להפיל את האדם בכעס, ולכן ייכנס לבית בשמחה.

וכתב: כל פעולה שהאדם עושה בזמן הזה בגלל הוא רצון ה' - אם זו שמחה, אם זו זריזות במצוות, אם זו דבקות בה' - אז השכר שלו כל כך עצום, לאין שיעור! ואם זכה למעלות האלו, מוסיפין לו.



## ליל הסדר



הזהר הקדוש (ח"ב דף לת). כתב: שנינו שְׁהִיָּה מְאִיר הַלֵּילָה כְּמוֹ הַיּוֹם בְּתַקוּפַת תְּמוּזָה, וְרָאָה כָּל הָעָם אֶת דֵּינֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, זֶהוּ שְׁפָתוֹב (תהלים קלט) וְלֵילָה כִּיּוֹם יֵאִיר כְּחֹשֶׁכָה כְּאוֹרָה. וּבִשְׁעָה שִׁיֻּצְאוּ, נִמְצְאוּ כֻּלָּם מֵתִים בְּשֻׁקִים לְעֵינֵי הַכֹּל. רְצוּ לְקַבֵּר אוֹתָם וְלֹא מִצְאוּ, וְזֶה הָיָה קִשְׁיָה לָהֶם מֵהַכֹּל. רְאוּ אֶת יִשְׂרָאֵל יוֹצְאִים לְעֵינֵיהֶם בְּצַד אֶחָד, וְרְאוּ אֶת מֵתֵיהֶם בְּצַד הָאֲחֵר. וּבְכֹל הָיָה פְּרוֹסוֹם הַנֶּסֶם שֶׁלֹּא הָיָה כְּזֶה מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם.

**תפארת שלמה** (שבת הגדול בד"ה מצות תאכל): מביא דברי הזהר (ויקהל קצו). מה שכתוב במגילה "והמלך שב מגינת הביתן" (אסתר ז, ח) שבכל לילה בחצות ה' נכנס לגן עדן ומשתעשע עם נשמות הצדיקים, אבל כלילה הזה יורד הקב"ה בכבודו כביכול, להיות עם בני העושים רצונו כלילה הזה.

ולכן השל"ה הק' כתב והזבא במשנ"ב (סימן תעגסק"א) שאין מסבין בקריאת הגדה, שאנחנו כתלמיד לפני רבו שאינו מסב.

**מאור עיניים** (פ' מקץ וכן בפ' יתרו בשם כתבי האריז"ל) כתב: כל המצוות הזמניות - כשמגיע הזמן של אותה המצוה, נתעורר אותו הדבר שהיה בזמן הראשון, כמו בחג המצות שיצאו ישראל מן מ"ט שערי טומאה, כן בכל זמן חג הפסח כל אחד יוצא ממ"ט שערי הטומאה שלו, וללא חג המצות בכל שנה ושנה, לא היתה לאדם אפשרות להתחזק בה' יתברך.

והחיד"א בספרו 'דבש לפי' (מערכת ל', אות י"ב) כתב: שלפי זה אפשר שכיון שהקב"ה ברוב חסדו מוציאנו ממ"ט שערי טומאה לכן, אדם שעובר עבירה בליל פסח, גדול עונו מנשוא. וכן בימי הפסח, העובר עבירה הוא פגם גדול.

**ב'דרך המלך'** לבעל "חובת התלמידים" (מכתבים שבסוף הספר עמ' תט) כתב: בשעה שבא אל הסדר יצייר לו שעכשיו הוא בגן עדן, והסעודה מעין הסעודה שתהיה לעתיד לבוא, ובשעה הזאת כל פמליא של מעלה עומדים צפופים להקשיב לרינתנו, ואבינו מלכנו עומד ושמח ומתענג לקבל את השירות ותשבחות שלנו.

ובספר **קרן הצבי לצדיק** (בסוף קרן ישועה ח"ג, מאמרי חדש אייר פסחא זעירא, דף סו ע"ג) כתב: שכל ליל פסח מתעורר ריח של גן עדן, שהרי בליל פסח ניגש יעקב לקבל את הברכות מאביו, ובשעה הזאת הבורא הפיח בו ריח גן עדן.

ועוד כתב: שכל אדם יכול לזכות לברכת יעקב אבינו ע"ה, שהרי יצחק בירך את יעקב בלילה הזה.

וכך מזבא בפרקי דרבי אליעזר (פרק ל"ב): שכשהגיע ליל יו"ט של פסח, קרא יצחק לבנו הגדול עשו, ואמר לו: בני, הלילה הזה עליונים אומרים שירה, הלילה הזה אוצרות טללים נפתחים, היום הזה ברכת טללים, (הכוונה: שבפסח העולם נידון על התבואה) לך עשה לי מטעמים, ואני אברך אותך. מיד עשו הלך, והקדוש ברוך הוא עשה נס שהוא יתעכב שם, (ע"י שנקרע לו החבל שבו הוא היה קושר את הבהמה), ובינתיים אמרה רבקה ליעקב: לך תעשה מהר מטעמים לאביך, לפני שעשו אחיך לוקח את ברכת אביך. שהלילה הזה אוצרות טל נפתחים, הלילה הזה עליונים אומרים שירה.

הלך להביא שני גדיי עיזים. וכי יצחק היה אוכל שני גדיים? אלא: אחד, קרבן פסח. והשני, לאכול מטעמים. וכשיצא יעקב מאת פני יצחק אביו, היה מעוטר כחתן וככלה בקישוטיה, וירד עליו טל מן השמים, ויחזק את עצמותיו, ונעשה גיבור חיל. לכך נאמר (מט פסוק כד): "מידי אביר יעקב משם רועה אבן ישראל".

**והחתם סופר** (דרשות לשבת הגדול תקס"ב ד"ה כי תבואו) כותב: שבתי ישראל נהפכים בלילה הזה למעין בית המקדש, שבו נאמר "מועט המחזיק את המרובה, עומדים צפופים ומשתחווים רווחים, ומעולם לא אמר אדם צר לי המקום הזה, וגם המזון מתברך בו שקצת מזון מספיק להרבה אנשים". ולכן אומרים "כל דכפין יתיי ויכול כל צדריך יתיי ויפתח" דווקא בסעודה, ולא אחרי התפילה, שבשעת הסעודה אז אנחנו בבחינת "מעין בית מקדש" שיש ברכה באוכל, ולכן אז אומרים כל דכפין.

**המהר"ל** (עניין לבישת קיטל) כותב: מעלת קדושת כל יהודי ויהודי בלילה הזה, הוא כדוגמת כהן גדול בעת שנכנס לקדש הקדשים ביום הכיפורים.

"ואדם בלילה הזה יכול לפעול פעולות שישפיעו לו לכל השנה כולה"

**השפת אמת** (שנת תרנ"ב ד"ה ליל שימורים) כתב: שמליל פסח, נשאר שמירה לכל ימות השנה, כמו שהיה אז ליל שימורים לדורות, כמו כן בכל השנה נשאר שמירה מהלילה הזה לכל ימי השנה.

**ובתפארת שלמה** (לשבת הגדול) כתב: ליל שימורים הוא לה' הלילה הזה, יש בה כח לתת שמירה לכל הלילות של כל השנה.

**בספר ארחות יושר** (פרק י"א) כתב: שמצוה לנהוג שררה של בני תורין בליל פסח, ובה יזכור מה שנהג בשררה ובגאווה.

**במאור עינים** (פ' צו) כתב: "כלל גדול, שבכל זמן שהיו בו ניסים לישראל, כל שנה ושנה באותו זמן נעשים אותם הניסים שהיו בפעם הראשונה, ולכן אנחנו מברכין: "שהחינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה". וזהו מה שכתוב לגבי פסח: "בניסן נגאלו" - שיצאו מקטנות לגדלות, "ובניסן עתידין להיגאל" - שכל שנה ושנה,

כשבא אותו הזמן - יכול אדם לצאת מקטנות לגדלות.

עוד כתב המאור עינים: שבפסח נגלה חסד ה' בעולם, ופסח הוא כח של כל השנה, וע"י הכנת הסדר ושאר ההכנות שעושים לפסח, יורדים אותם החסדים וגואלים כל אחד מהגלות הפרטית שלו (כגון יסורים או מכאובים וכו'), וע"י החסדים של פסח הוא נגאל.

עוד הוא כותב: יש כח בזמן פסח להוריד עלינו חסד ע"י הכנות פסח וע"י ליל הסדר שעושים. וזהו שאמרו: "בניסן נגאלו ובניסן עתידין להיגאל", הכוונה - גאולה פרטית לכל אחד ואחד.

בפנים יפות (פ' בא) כתב: "הלילה הזה ליהנה שמרים, לכל בני ישראל לדרתם", שכל הדורות יכול אדם לקבל אור גדול מהאור שהיה ביציאת מצרים, והוא אור שאין לו סוף ותכלית, וזה שאמרו 'חייב אדם לראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים', אפילו כולנו חכמים יצפה לקבל מהאור הגדול הזה, וכל זה לפי הכנתו של האדם. ואיך שהוא מתקדש לקראת החג, ואיך שהוא מקבל את החג, ע"פ זה הוא מקבל את האור הגדול.

בבית אהרון (ר"ה חסל) כתב: למה נקרא 'ליל הסדר'? שמעתי מאבי מורי: "כי זה סדר לכל השנה כולה".

המגיד מקוזניץ בספרו עבודת ישראל (על פסח) כתב: בליל פסח נתגלה אור הבהיר, ובפרט בשעה שאומרים את ההלל, שאין כמו ההלל הזה כל השנה וימים טובים, וגם נקרא 'הלל הגמור' = בנימטריא שד"י, שהוא משדר מערכות הטבע".



## שבח המספר יציאת מצרים



הזהר (פרשת בארץ מ' - תרגום) כתב: "כל אדם שמספר יציאת מצרים בשמחה, עתיד לשמוח עם השכינה לעולם הבא, שזו שמחה הכי גדולה שאפשר לאדם. (ומוסיף

ה'מתוק מדבש': והענין, כי מי שמספר בניסי יציאת מצרים, ע"י זה הוא גורם לחדש את אותם אורות עליונים שנתגלו בעת יציאת מצרים.) והקב"ה שמח בסיפור שלו, ובאותה שעה מקבץ הקב"ה את כל הפמליא שלו ואומר להם: לכו שמעו הסיפור של הבנים שלי, שמספרים בשבחי ושמחים בגאולתי. ובכן מתקבצים כולם ובאים ומתחברים עם עם ישראל, ושומעים את סיפור השבח ששמחים בשמחת גאולת אדונם, ובאים ומודים לה' על כל אלו הניסים והגבורות, ומודים לו על עם קדוש שיש לו בארץ ששמחים בשמחת הגאולה של אדונם, ואז בשמחה ששמחים בה' יתברך, נתווסף לו כח וגבורה למעלה (ומסביר המתוק מדבש: שע"י הסיפור כל הספירות מאירות, ונעשה ביטול כל החיצונים). וישראל בסיפור ההוא נותנים כח לאדונם כמלך שנוסף לו כח וגבורה בעת שמשבחים גבורתו, ומודים לו, והכל יראים מפניו, ועולה כבודו על כולם.

**וממשיך הזהר** בדף (מא ע"א): וא"ת. למה ה' צריך כל השבחים האלו, והרי ה' יודע מה היה בזמן יציאת מצרים? **אלא** שאדם המספר את סיפור יציאת מצרים, המילים שהוא מוציא מהפה מתקבצות ועולות למעלה למעלה, וכל הפמליא של מעלה עולים ומתקבצים ורואים את אותם הניסים, ומודים לפני ה' יתברך, ועולה כבודו של ה' יתברך עליהם למעלה ולמטה".

**קדושת לוי** (קדשות לחנוכה קדושה שניה) כותב: "כל המרבה לספר הרי זה משובח", הכוונה משובח בחסדים, כיון שיוצא מפיהם של עמו ישראל סיפור הגדה ואותיות של חסדי ה' יברוך הוא, אז אלו האותיות מעוררין חסדים לכל העולמות שתמיד יעשה איתנו ה' ניסים ונפלאות לטובה.

**אגרא דכלה** (פ' עקב) כתב: על הפסוק "כי תאמר בלבך" (דברים ז, יז) שידוע לנו מצדיקי דורותינו בקבלה מבעלי רוח הקדש, כאשר יצטרך אדם איזו ישועה, כגון רפואה או הצלחה או לעבור במצולות ים, מבלי מכשול, אז יזכור ע"י שיאמר בפיו מעין אותם הניסים, שנעשו לצדיקי הדורות, בין אם זה ליחיד אם זה לרבים, ואז ע"י שמשבח את ה' הוא ממשיך על עצמו השפעות טובות של מה שסיפר, ולכן המספר בשבח יציאת מצרים ע"י זה ממשיך על עצמו אותן השפעות שהיו בימי יציאת מצרים. ועל זה פרשו הצדיקים "עזי זמרת יה" הכונה שאני אשבח את עוז- החוזק של ה', "ויהי לי לישועה" - אז הזמירות של השבח ששבחתי

אותו "יהי לי לישועה" ולכן אנחנו בתפילה משבחים את ה' בנפלאות שהוא עושה שאז ככה יתעוררו עלינו חסדיו המרובים.

**בסוד יוסף** (פרק פה) (היה רבו של בעל ה"קב הישר") כתב: הבטחה שכל האומר שבח של יציא"מ, וסיפור של ההגדה בחרוזה ובשמחה, בלי שום עצבות, ובלי עצלות, ובלי לחשוב שזה משא עליו, אלא בכוונה ובשמחת הלב, זוכה האדם הזה אשר כנפי השכינה פרושות עליו תמיד, להצילו בכל המקומות ובכל הדרכים וזוכה שייעשו לו ניסים.

**השפת אמת** (באתרמ"ח) כתב: שאדם ע"י שמספר ביציאת מצרים זה כאילו שעבר גלות וזה במקום הייסורין שהיה צריך לקבל וניחשו לו כאילו הוא קיבל.

**היסוד ושורש העבודה** (שער הצאן פרק שישי) כתב: ראוי לאדם לנרד שינה מיענו בלילה הזה להריך בסיפור הניסים והגבורות והניפלאות של ה' יתברך.



## מעלת אכילת מצה:



**הזהר** (ח"ב דף קס"ג ע"ב) כתב: שמצה זה מאכל רפואה, ומאכל שמשריש את האמונה, ולכן אכלו מצה מיד בצאתם ממצרים להשריש בהם את האמונה מחדש, ואחרי שאכלו ונתרפאו אז יכלו לאכול חמץ.

מסביר **בתפארת שלמה** (רמזי פסח ד"ה נחזור לעניין): שמי שאין לו אמונה זה חולי, וסגולתה של המצה, לרפאות את אלו שיש להם חסרון באמונה.

**הרוקח** (הלכות פסח אות רצא) כתב: שהאוכל מצות בשבעת ימי החג כהלכתו, נעשה שותף לקב"ה במעשה בראשית, והראיה מהפסוק (שמות יג, יז) "מצות יאכל את שבעת הימים" עם ה"א לומר לך שנעשה שותף בשבעת ימי בבריאת.

**המהרש"א** (פסחים קטז. ח"א ד"ה מצה) כותב: שאכילת מצה בליל פסח זה כמו המנחה לב"ג.

**ובתפארת שלמה** (לשבת הגדול ד"ה א"י מצות תאכל) כתב: שמעלת אכילת מצה זה שונה משאר המצוות, ששאר המצוות זה לגופו של אדם, אבל מצה נבלע בקרבו ולכן מסוגלת היא מאד לרפאות את האדם "רפואת הנפש" ברוחניות, ומסייעת לו לעקור מעצמו את כל הרע שבקרבו, ולהיות רבוק באלוקים חיים.

**ובמנחם בציון** (דרושים ליום האחרון של פסח) לרבי מנחם מנדל מרמינוב זי"ע, כתב: שסגולת אכילת מצה מועילה לבטל את כל התאוות הרעות מנפש האדם.

**ובזוהר** (חלק ג דף רנא ע"ב) כותב: שאכילת מצה מזככת את נשמות ישראל מכל לכלוך ופגם, ולא רק על חטאים של העבר, אלא גם מסוגלת לטהר את הנפש על להבא.

**בישמת ישראל** (להגדה של פסח אות עה ד"ה כל דכפין) כתב: שאף חכמי הרפואה מסכימים שמצה היא רפואה לראש, והם מתנבאים ואינם יודעים על מה מתנבאים, שהרי ע"י המצה הוא מתקן את האמונה שזה טיהור למה, וע"י שהמח מטוהר אז הראש מתרפא.

ועוד כתב (באות נו): שהמצה מעוררת אותנו לאהבת ה', שאחרי שאכלנו המצה, כבר אנחנו מטוהרים מלכלוך, ואז אנחנו לא מחפשים שום דבר חוץ מה', וזהו "הפיקומן", "הפיקו מיני מתיקה", הכוונה תוציאו את הדברים המתוקים של העולם הזה, שאנחנו רוצים רק קרבת הבורא. ורמז מצ"ה = מכל צרה הצילני.

ועוד מבאר הזוהר (שם): שמצה מלשון "שמוציאה את הרע מהטוב וזורקת את הרע לכל צדדים".

**התפארת שלמה** (דרוש לשבת הגדול) כתב: מצה = בגימטריא ק"ל, וכוחה לתקן הפנים של אדם הראשון, שחטא מאה ושלושים שנה ללא אשה. ובגלל חטא זה ירדנו לעולם כדי לתקן את אותו החטא, ובכח של המצה לתקן את החטא הזה.



### שאלת הבן:

הגמ' בפסחים (דף קיז) כותבת: "מזגו לו כוס שני וכאן הבן שואל מה נשתנה".  
וכתבו בספרים שאז אדם יכול לשאול מה' יתברך מה שהוא צריך.

כמו שכתב הבית אהרון (עמ'): שכאן הבן שואל, לשון שאלה ובקשה, ר"ל כאן יכול כל איש ישראל לשאול ולבקש מאביו שבשמים כל מה שצריך, ולקבל שפע על כל הדברים בלילה הזה, ולהשיג אע"פ שלא עמל ויגע על זה.

### מה נשתנה

רבי משה יהודה כץ מסערדאהעלי בספרו 'ויגד משה' (סימן כא אות יג) כתב: ראיתי בכתב יד של הרב הגאון בעל שו"ת משנה שכיר. שע"י שאלת הבן מה נשתנה בלילה הזה, גורם לפתיחת הלב לתורה, ולכן נהגתי בביתי, שכל אחד שואל "מה נשתנה.. " ומתפלל שיהיה לו פתיחת הלב.



## מעלת שביעי של פסח



### בשביעי של פסח אפשר לקנות אמונה בצורה יוצאת דופן.

כמו שרבי מנחם מנדל מרמינוב בספרו **מנחם בציון** (סעודת ליל אחרון של פסח) כתב: שזמן המסוגל לזכות לאמונה שלימה, זה בליל שביעי של פסח, ע"י שיחזק את עצמו לקשור דעתו בצדיקים הקדושים, זה תועלת גדולה וסגולה אמיתית, שביום הזה נאמר "ויאמינו בה' ובמשה עבדו" שאמונתם נשלמה ע"י שהתקשרו ב"משה עבדו".

בספר **נהר שלום** (עמוד פא לרבי מאיר שלום מקאלשין זי"ע) כתב: בשם סבו "החזוה מלובלין" שב' פעמים בשנה מתעורר שוב נס קריעת ים סוף וכל המעלות שבו, מזון פרנסה ועוד... וזה קורה ב: א. שביעי של פסח ב. שבת שירה.

ומוסיף שכתוב בגמ' (שבת נא) "וכל בעלי השיר יוצאין בשיר ונמשכים בשיר" - זה משה ואהרון בעלי השיר, שבכל שנה ושנה כשקוראים את הפרשיות הללו יוצאים מעולם העליון גן עדן ע"י השיר. "ונמשכין בשיר", הכונה לעולם התחתון,

ו"מזין עליהן"-פירוש ממשיכין השפעות ומזונות על מי שמושך אותם מעולם העליון ע"י שיר. "זוטובלין במקומן" שבשעה שעולים למעלה חזרה טובלין בנהר דינור, כדי שיוכלו לעלות למעלה.

בספר **מנחם בציון** לר' מנחם מנדל מרמינוב (השמטה פרשת בא) כתב: "בשביעי של פסח הקב"ה ממלא כל משאלות האדם לטובה ולברכה".

איתא בבית אהרון (דף צג): כי ששת ימי הפסח זה הכנה לשביעי של פסח כי העיקר זה היום השביעי כי הוא השלמות שביום הזה אמרו שירה.



## מעלת אמירת שירת הים



הבית אהרון הבטיח (בסוף דבריו לפסח): שבשירת הים יש הכל מה שהיה ומה שיהיה, כל הגאולות וכל העניינים שצריך אדם, זה בשירת הים. ואם יאמר את שירת הים בכל הלב ובמסירות נפש, כל אחד לפי מה שהוא, יתוקן כל ענייניו בגוף ובנפש. (ואת זה הבטיח גם על כל השנה כולה).

**בספר חרדים לרבי אלעזר אזכרי** (פרק ע"ג ד"ה הסגולה השלישית) כתב: שאדם האומר שירת הים בשמחה ע"י זה מתכפרים לו כל עוונותיו, ומזכיה מהמדרש ילקוט שמעוני (אות רנד) שכל האומר שירה על נס שנעשה לו, מוחלין לו על כל עוונותיו שנאמר "זיסע משה"- שהסיעם מעוונותיהם. ע"י שאמרו שירה נמחלו להם העוונות.



